

Oheinen kirjoitus, joka on julkaistu *Yhteishyvässä* keväällä 1940, löytyi eräästä jäämistöstä. Kirjoitus esittelee Matilda Roslin-Kalliolan (1837-1923) kirjaa *Mietteitä Gogin sodasta* (1912) ja sen herättämiä ajatuksia. Kirjan julkaisijaa ja kirjailijaa syytettiin aikoinaan mm. majesteettirikoksesta, joka luonnollisesti lisäsi mielenkiintoa kirjaa kohtaan. Kiinnostus kirjaa kohtaan virisi uudelleen Moskovassa 1940 solmitun rauhan jälkeen. Kirjan esille nostamien ajatusten siivittämistä rakennettiin mm. Suur-Suomea, kuten kirjoituksesta ilmenee.

Roslin-Kalliola kertoo, että Merikarvian kirkkoherra Gustaf Nyholm (1820-1879) uskoi hänelle tehtävän saattaa nämä ajatukset suuren yleisön tietoon, kun aika siihen on sovelias. Roslin-Kalliola valitsi siis ajankohdaksi vuoden 1912. Meillä ei kuitenkaan ole tietoa siitä missä määrin Roslin-Kalliola välitti sellaisenaan Nyholmilta saamiaan ajatuksia, missä määrin hän kehitteli niitä edelleen.

Kirjoitus sisältää useita sitaatteja Hesekielin ja Danielin kirjasta (KR 1938). Hakasten [] sisään on lisätty viitteet raamatunkohtiin. –*Kauko Puottula*.

"Ajatuksia Googin sodasta"

Kirj. tri Paavo Virkkunen
Yhteishyvä 4/1940 s. 4

On ollut aiheellista nykyiselle sukupolvelle tehdä tunnetuksi aikaisemman maailmansodan kynnyksellä, vuonna 1912, kirjailijatar Mathilda Roslin-Kalliolan julkaisema kirjanen, jossa hän on tehnyt selkoa kotiseurakunnassaan Merikarvialla vaikuttaneen kirkkoherra Gustaf Nyholmin näkemyksistä. Ne koskivat tulevaisia maailmanhistoriallisia tapahtumia ja Suomen osuutta niihin. Kun näkyjen sisällös läheisesti koski Venäjää, oli kirjasen julkaiseminen siihen aikaan poliittisesti uskallettu teko, ja se aiheuttikin tekijälle painokanteen, josta aikanaan paljon puhuttiin, mutta joka, kuten aina on samanlaisissa tapauksissa laita, myötävaikutti kirjasen leviämiseen. Kirjailijatar Roslin-Kalliola kuoli vuonna 1923.

Näkyjen näkijä, rovasti Nyholm oli syntynyt v. 1820 ja hän kuoli v. 1879. Hänen mielityötään näyttää olleen eläytyä Raamatun profeetallisiin lausuntoihin ja yrittää niitä soveltaa nykyajan tapahtumiin. Tämä hurskas pappi oli myös harras isänmaanystävä. Hän sai sen näkemyksen, että hänen isänmaansa oli oleva mukana niissä »loppuajan tapahtumissa», joiden ongelmien selittämisessä hänen henkensä liikkui. Ja kun hän — oman tunnustuksensa mukaan pyhän Hengen valaisemana — sai tämän vakaumuksen, hän elämänsä lopulla tuli levottomaksi, tuntiessaan olevansa velvollinen varotukseksi ja lohdutukseksi Suomen tuleville polville ilmaisemaan, mitä hänen käsityksensä mukaan oli hänelle ilmoitettu. Kauan hän sai etsiä henkilöä, jonka hän saattoi valita uskotukseen. Sattumalta, ja kuitenkin hänen mielestään Jumalan selvästä viittauksesta, hän löysi henkiystävän edellä mainitussa kirjailijattaressa, joka silloin oli 40-vuotias. Henkilön, jolle hän antoi tehtäväksi tuleville ajoille välittää hänen näkemyksiänsä, piti »osata vaieta, niin kauan kuin oli levollista, mutta hänellä piti myös olla kyllin arvostelukykä puhua, kun puhumisen aika on tullut». Rovasti jatkoi: »Minä olen nyt täysin rauhoitettu, sillä minä ymmärrän, että Jumala on jo myöskin tulevalle ajalle varannut pyhän sanansa, täyttymyksensä sanan profetian ihmisille lohdutukseksi ja toivon herättäjäksi». »Kun kolmekymmentäviisi vuotta on kulunut, silloin jo tiedetään Suomessa, mikä on tulossa.»

Rovasti puhui näin kirjailijattarelle kesällä v. 1877. Silloin puhjennut venäläis-turkkilainen sota oli suuresti kiinnostanut hänen mieltänsä, niin että ne tulevaisten tapahtumien näkemykset, joissa hänen henkensä eli, saavuttivat lopullisen selväpiirteisyytensä ja olivat kypsyneet jälkimaailmalle luovutettaviksi hänen uskottunsa välityksellä. Rouva Roslin-Kalliola oli neljäntäkymmentä vuotta kantanut rovasti Nyholmin salaisuuksia mielessään tai

muistiinkirjoitettuina, kunnes hän v. 1911 katsoi tulleen sen ajankohdan, jolloin rovastin toimeksiannon mukaan salaisuudet oli julkaistava.

Rovastin henki syventyi Hesekielin kirjan 38. ja 39. lukuun, jossa esitetään Googin sota ja siinä sodassa Googia kohdannut täydellinen tuho. Näissä Raamatun kohdissa luetaan m. m. seuraava mahtava kuvaus, jota Merikarvian vanha rovasti ei väsynyt tutkimasta:

»Minulle tuli tämä Herran sana: Ihmislapsi, käännä kasvosi kohti Googia Maagogin maasta, Roosin, Mesekin ja Tuubalin ruhtinasta, ja ennusta häntä vastaan ja sano: Näin sanoo Herra, Herra, minä käyn sinun kimppuusi, Goog, sinä Roosin, Mesekin ja Tuubalin ruhtinas. Minä kuljetan sinua, panen koukun sinun leukoihisi ja nostan sotaan sinut ja kaiken sinun sotaväkesi, hevoset ja ratsumiehet, suuren joukon suurine ja pienine kiipineen, miekankantajia kaikki. [Hes 38:1-4]» »Sinä hyökkäät kuin rajuilma, tulet kuin pilvi, peittäaksesi maan, sinä ja kaikki sotalaumasi ja lukuisat kansat, jotka ovat sinun kanssasi. Näin sanoo Herra, Herra: Mutta sinä päivänä tulee mieleesi jotakin, ja sinä mietit pahan juonen ja sanot: Minä hyökkään suojattomaan maahan, karkaan rauhallisten ihmisten kimppuun, jotka asuvat turvallisina — asuvat muuria vailla kaikki tyynni, ja joilla ei ole salpoja, ei ovia. Sinä aiot saalista saada, ryöstettävää ryöstää, ojentaa kätesi raunioita kohti, jotka on saatu asutuiksi, ja kansaa kohti, joka on hankkinut karjaa ja omaisuutta ja asuu maan navassa.[Hes 38:9-12]»

»Ja sinä, ihmislapsi, ennusta Googia vastaan ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä tulen sinun tykösi, Goog, sinä Roosin, Mesekin ja Tuubalin ruhtinas.[Hes 39:1]» »Minä lyön pois jousesi sinun vasemmasta kädestäsi ja pudotan nuolesi sinun oikeasta kädestäsi. [- -] Sinä olet kaatuva, samoin kaikki sinun sotalaumasi ja kansat, jotka sinun kanssasi ovat: minä annan sinut petolinnuille, kaikille siivekkäille ja metsän eläimille ruuaksi. Kentälle sinä kaadut. Sillä minä olen puhunut, sanoo Herra, Herra. [Hes 39:3-5]» »Sinä päivänä minä annan Googille siellä [- -] hautasijan. [- -] Sinne haudataan Goog ja koko hänen meluisa joukkonsa. [Hes 39:11]» »Koko maan kansa hautaa heitä, [- -] valitaan vakinaiset miehet, jotka kulkevat maata ja hautaavat noita kulkijoita, mitä niitä vielä on jäljellä maan pinnalla, puhdistaa sen; seitsemän kuukauden kuluttua he sen tutkivat läpikotaisin. [Hes 39:13,14]» »Minä asetan kunniani kansojen keskeen, ja kaikki kansat saavat nähdä minun tuomioni, jonka minä toimitan, ja käteni, jonka minä lasken heidän päällensä. Mutta minun heimoni tulee tietämään, että minä, Herra, olen heidän Jumalansa siitä päivästä lähtien ja aina eteenpäin. [Hes 39:21,22]»

Ketä tarkoittaa Goog, joka on Magogin maasta? Rovasti Nyholm tuli tutkimuksissaan siihen lujaan vakaumukseen, että Goog oli Venäjä, Moskovan (Mesekin) ja Tobolskin (Tuubalin) ruhtinas. Magogin hän sanoi tarkoittavan mongoleja ja tataareja, mutta Kiinassa enemmän kuin Venäjällä asuvia. Goog oli itselleen hankkiva pysyväsien jalansijan Mongoliassa ja Mandshuriassa, jotka olivat varsinaisia Magogin maita. Rovasti selitti tarkasti: »Goog on Venäjän sotilasvallan personoitu tyyppi, joka itseensä sulkee koko sotavoiman kaikkine rajakansojen apujoukkoineen.» Tästä perusnäkemyksestään rovasti Nyholm teki johtopäätöksiä, jotka lukijalle tulevat yhä mielenkiintoisemmiksi, kuta pitemmälle näkijä niitä kehittää.

Perusnäkemyksensä valaisemiseksi rovastissa herätti suurinta mielenkiintoa profeetta Danielin 2. luvussa esitetty kuvaus suuresta ja ylenpalttisen kirkkaasta kuvapatsaasta, jonka pää oli parasta kultaa, sen rinta ja käsivarret hopeaa, sen vatsa ja lanteet vaskea, sen sääret rautaa, sen jalat osaksi rautaa, osaksi vaskea. Kuvapatsas oli vertauskuva eri maailmanvalloista, jotka historiassa seurasivat toisiansa. Neljättä valtakuntaa profeetta kuvaa näin: »Ja että sinä näit jalkain ja varvasten olevan osittain savenvalajan savea, osittain rautaa, se merkitsee, että se on oleva hajanainen valtakunta; ja että jalkojen varpaat olivat osaksi rautaa, osaksi savea, se merkitsee, että osa sitä valtakuntaa on oleva luja, osa sitä on oleva hauras. Että sinä näit rautaa olevan saven seassa, se merkitsee, että vaikka ne sekaantuvat toisiinsa ihmissiemenellä, ne eivät yhdisty toinen toiseensa, niinkuin ei rautakaan sekaannu saveen. [Dan 2:41-43]» Rovasti Nyholmille oli epäilemättömän selvää: »Jalat ja varpaat raudasta ja savesta, se on Venäjä; jos ajattelemme tätä valtakuntaa, joka eri kansallisuuksien

yhtymänä ei hyvin sopeudu yhteen, yhtä vähän kuin savi ja rauta toisiinsa yhdistyvät, niin sehän on ilmeisesti Venäjä, tuo osalta luja, osalta heikko valtakunta.»

Rovasti Nyholmin raamatuntutkimuksissa ja -selityksissä on paljon sellaista, johon historiallisen raamatukäsityksen omaksunut raamatunlukija ei mielellään yhdy. Ja kuitenkin hän on näkemyksissään tehnyt hämmästyttävän oikeiksi osoittautuneita johtopäätöksiä. Hän on jo 1870-luvulla selvästi nähnyt kaukaisessa idässä Kiinan ja Japanin valtakuntien nousevan merkityksen. »Kiina on vielä (v. 1877) korkean muurin ympäröimä, mutta 35 vuoden kuluttua se kyllä jo on avoin muulle maailmalle. Ja silloin on Goog jo ottanut jalansijaa siellä, tai ainakin Mongoliassa ja Mandshuriassa, sillä Kiinan täytyy tulla lähempään kosketukseen Venäjän kanssa.» Vielä paljon ihmeellisempää on, että rovasti on aivan vuodelleen nähnyt ensimmäisen maailmansodan puhkeamisen. Kuulemme uudelleen tuon merkillisen lauseen: »Kun 35 vuotta on kulunut, silloin jo tiedetään Suomessa, mikä on tulossa.» Näkijä esittelee tarkemmin: »Tämän ajanlaskun mukaan oli laskettava tästä kesästä (1877) eteenpäin kolmekymmentäkahdeksan vuotta ja joku kuukausi Herran suureen päivään. Onhan totta, että me ihmiset emme milloinkaan voi olla täysin varmoja, että täydellisesti oikein ymmärrämme Jumalan sanaa, mutta kuitenkin minä uskon, että on korkeintaan neljäkymmentä vuotta niihin tapahtumiin, enempää ei voi olla. Niin minä sen ymmärrän.» Rovasti Nyholmin antamat ajanlaskut vievät vuosiin 1912, 1915, 1917.

Tämä näkijä, joka oli palava isänmaanystävä, oli myös horjumattomasti vakuutettu Suomen valoisasta tulevaisuudesta. Isänmaanrakkaus ja huoli kansansa vastaisista kohtaloista erityisesti kannusti häntä raamatuntutkimuksiin. Hän näki Suomen tulossa olevan itsenäisyyden »luultavasti sata vuotta sen jälkeen, kuin se oli yhdistetty Venäjään». »Tämä on tapahtuva ennen Googin sota, josta tulee viimeinen.» »Suomi on viimeinen maa, jonka Venäjä koettaa valloittaa. Venäjä on tehnyt näin Puolalle, Itämeren maakunnille, Kaukasialle, y. m. maille. Mutta minä toivon, että suomalainen sitkeys on voittoisasti kestävä tämän vaikean koettelemuksen. Sitkeys, jonka Herra kaukonäköisessä viisautessaan on lahjoittanut Suomelle, on, niin minä toivon, kestävä loppuun asti.» »Ja minä toivon kaikkea Herralta, että hän meitä auttaa hädässämme, sillä nyt minä tiedän, että hän on kuullut rukoukseni.»

Vielä on rovasti Nyholmilla ollut Suomesta varsin merkillinen tulevaisuuden näky. Kirjailijatar kysyi häneltä: Mikä silloin on oleva Suomen kohtalo? Rovasti nousi paikaltaan, ojensi oikean kätensä, piirsi ilmaan pitkän viivan pohjoisesta kaakkoon ja lausui harvakseen:

»Silloin vedetään raja tuolla, kaukana Pietarin toisella puolella. Viro, Inkeri, Arkangeli ja muut suomensukuiset seudut yhdistyvät Suomeen, niin minä ainakin uskon. Puola, Kaukasia ja muut Venäjän osat järjestyvät itsenäisiksi valtakunniksi. Varsinainen Venäjä tulee pienemmäksi, se tulee menettämään tsaarivaltakunnan, ja saa luultavasti Moskovan pääkaupungikseen. Vedä Jäämerestä viiva, jossa se kaareutuu, Venäjän arojen yli, Mongolian ja Mandshurian läpi alas itäiselle, se on: Japanin merelle. Mitä jää tämän viivan pohjoiselle ja itäiselle puolelle, se on oleva tsaarivaltakunta. Näin sanoo Profetian Henki. Ja minkä hän on edeltä määrännyt, sitä ei mikään ihmisvoima voi milloinkaan muuttaa.

Tämä nyt on se, minkä minä toivon, että Suomessa tullaan oppimaan 35 vuoden kuluttua.» Rovasti Nyholmin näkemyksissä ei vähintä huomiota kiinnitä hänen varmuutensa Suur-Suomen syntymisestä. Hän on tämän vakaumuksensa lausunut varmaan ensimmäisenä edellisinä vuosikymmeninä eläneistä suomalaisista.

Sen näkijän toimen, jonka rovasti Nyholm tiesi itsellensä uskotun, hän keskitti näihin sanoihin: »Minä uskon, että pyhä Henki on minulle avannut profetian ennustaman ajan juuri sitä varten, että silloin elävät ihmiset saisivat siitä kuulla, eivätkä huolissaan vaipuisi toivottomuuteen ja epätoivoon, vaan kärsivällisesti odottaisivat, kunnes 'kiusauksen hetki' on mennyt ohitse.»

Merikarvian rovastin kuolemasta on vierinyt 60 vuotta. Hän on monien vuosikymmenten taustalta nähnyt maansa ja kansansa ahdingon. Hän on myös nähnyt Suomen voittoisan tulevaisuuden. Elämänsä viimeisinä vuosina hän on tuntenut huolta siitä, että hänen suotaisiin lähettää rohkaisevat vakuutuksensa sille jälkipolvelle, jonka hän näki joutuvan ankaraan taisteluun,

mutta taistelun voittoisasti päättävän. Hänen toivomuksensa on joka tapauksessa tuleva täytetyksi riippumatta siitä, mikä merkityksen hänen tiedoituksilleen antaa nykyinen, Suomen itsenäisyyden ja kansamme vapauden säilyttämisestä taisteleva sukupolvi.